

Evidencijski broj / Article ID: 21120906
 Vrsta novine / Frequency: Dnevna
 Zemlja porijekla / Country of origin: Hrvatska
 Rubrika / Section:

OVOGODIŠNJI DOLENČIĆEV 'EKVINOCIJO' TREĆI JE U POVIJESTI LJETNIH IGARA

Maro Martinović
u ulozi Vlaha
Obuljena Slijepoga
TONČI PLAZIBAT/CROPIX

Ansambli dubrovačkog 'Ekvinocija' 1903.,
Ivo Vojnović gleda u Vlaha Slijepoga

'Ekvinocij', 1895., unutrašnje stranice

PRIVATNI ALBUM

Naslovnica 'Ekvinocija', 1895.

PRIVATNI ALBUM

nim izdanjima "Ekvinocija". Neuk teatru, Vlaho je ganut radnjom povremeno na probama znao zaplakati, pa ga je redatelj Ilija Nardelli, inače u to doba općinski blagajnik, morao poučiti da na sceni može plakati samo onda kad je to u komadu napisano.

'Ja sam uvijek spravan'

"Provaču!", odgovarao bi dobroćudno Vlaho. No, gluma ga je očito pogustala, među ostalim jer je jedini od cijeloga amaterskog ansambla dobio honorar. Zapisano je da je Nardelliju, uz zahvalu, poručio: "Ako vam uztreba, i ako mi date, da ja još štogod drugo predstavljam osim sama sebe, da znate, ja sam uvijek spravan". Raspisao sam se pred ovogodišnju premijeru "Ekvinocija" o Vlaha i Marije, jer su to neponovljivi dubrovački likovi kojima sam autorski opsjed-

Likove Vlaha i Marije od Poste Dolenčić je dao Maru i Perici Martinović. Da se malkice našalim, osigurao se tako unaprijed da oridinali autentično govore

Oriđinali su autentično govorili po dubrovački

➔ Pamti se ambijentalna Juvančićeva predstava na Lokrumu počevši od 2004. Nešto manje 'Ekvinocijo' 1972./74., jer je Kunčevićeva zamisao bila da izvedbu iz teatra adaptira za prostor kod kapelice na Dančama

Najprije, ukratko, o naslovu. Prvo tiskano izdanje Vojnovićeve drame u nakladi Matice hrvatske iz 1895. nosi naziv "Ekvinocij", no za sva iduća izdanja pisac je inzistirao na dubrovačkoj verziji "Ekvinocijo" u skladu s čvrstim uvjerenjem da pučki komadi moraju biti napisani u autentičnom narječju, jer "bez toga nema ni istine, ni kolorita u prikazivanju".

VEDRAN BENIĆ

Uostalom, s "Ekvinocijem" je 1893. osvojio prvu nagradu na natječaju Matice hrvatske i Hrvatskog zemaljskog kazališta "za komade iz pučkog života".

Zagrebačka praiizvedba

No, ipak je shvatio da za zagrebačku praiizvedbu 1895. neke dijalektalne dijelove treba prepraviti "koliko bijaše moguće, e da 'gros' zagrebačke publike razumije". Za dubrovačku premijeru "Ekvinocija" 1903. takvih problema nije

Goran Višnjić, povratnik na Igre, u ulozi Nika

TONČI PLAZIBAT/CROPIX

imao. Štoviše, za prvo prikazivanje drame u Dubrovniku, u koju je "auktor umetnuo puno prizora koje skoro svaki dan gledamo u našem gradu" kako je pisao lokalni tisak, Vojnović je zamislio da stvarni gradski neponovljivi likovi Marija od Poste (1822. – 1904.) i Vlaho Obuljen Slijepi (1837. – 1907.) glume sami sebe.

Mare Herendinova koja je nadimak "Marija od Poste" dobila jer je raznosila kundurarije i razne sitnice putujući gotovo svakodneвно između Cavtata i Dubrovnika, bila je previše stara i umorna pa ga je odbila poručivši mu da se "ruga svom klobuku, a ne njoj". Vlaho Obuljen, slijepi pjevač s dubrovačkih ulica, prihvatio je teatarski izazov. Iako, umalo nije napustio probe. U drami se, naime, spominje da ga je "neka žena rodila i ostavila ispred vrata od ošpedala" što je Vlaho Slijepoga duboko uvrijedilo, jer on "Bogu hvala, zna i za oca i majku"! Stvar je spasio Vojnović koji ga je uvjerio da su to dodali u Zagrebu kad su tiskali knjigu, te da je i on protestirao i poslao ispravak. "Sporna" rečenica bila je izbačena u dubrovačkoj predstavi, a da Vlaho nikad nije otkrio da je ostala u svim tiska-

nut. Bili su bitni i Vojnoviću. Kad se 1895. pripremala zagrebačka praiizvedba "Ekvinocija" Ivo se kod intendant-a Stjepana Miletića, uz dva glavna lika, posebno raspitivao tko će glumiti Vlaha i Maru.

Nakon prvog dubrovačkog uprizorenja "Ekvinocija", na fotografiranje teatarske družine na Gracu pisac je s Pila došao u kočiji u društvu s Vlahom Slijepim i pri poziranju gledao u njega. Desetljećima kasnije, 1921. godine, kad je češki književnik i redatelj Jaroslav Kvapil (1868. – 1950.) razmišljao o filmskoj verziji "Ekvinocija", Vojnović mu je pisao da se "za kostime i tipove" posavjetuje s Vlahom Bukovcem koji je tada živio u Pragu, jer je on "poznavao lično Maru od Poste i Vlaha Slijepog".

Ovogodišnji Dolenčićev "Ekvinocijo" treći je u povijesti Igara. Pamti se naravno višegodišnja čarobno ambijentalna Juvančićeva predstava na Lokrumu počevši od 2004. godine. Nešto manje Kunčevićev "Ekvinocijo" 1972./74. jer je izveden u dubrovačkom teatru. No, tko zna kako bismo se te predstave danas sjećali da je ostvarena Kunčevićeva zamisao da izvedbu prebaci i adaptira za prostor kod kapelice na Dančama, što je najavljivala "Slobodna Dalmacija" u travnju 1973. godine.

Novi teatarski prostor

Pohvalno je što se Dolenčić za ovogodišnji "Ekvinocijo" potrudio pronaći novi teatarski nedirnuti prostor. Intrigiraju naravno uloge Nika i Jele, povratnika na Igre Gorana Višnjića i Zrinke Cvitešić nakon njihovih inozemnih uspjeha i sjećanja na sretne početničke dane (i) na skalinama "Talira". Likove Vlaha i Marije od Poste Dolenčić je dao Maru i Perici Martinović. Da se malkice našalim, osigurao se unaprijed da oridinali autentično govore po dubrovački! ●